

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

вул. Московська, 8, корпус 30, м. Київ, 01010, тел.: (044) 280-40-95, 254-23-31

E-mail: info@nssmc.gov.ua, сайт: www.nssmc.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37956207

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Володимир Богатир

e-mail: foi+request-84615-d3e83e69@dostup.pravda.com.ua

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія), у відповідь на Ваш запит від 09.04.2021 №б/н, додатково до листа від 14.04.2021 вих. №10/05/7880 в межах компетенції повідомляє наступне.

Загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України визначені Законом України «Про інвестиційну діяльність».

Відповідно до статті 5 Закону суб'єктами (інвесторами і учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави.

Інвестори - суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування.

Інвестори можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності.

Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

Частиною першою статті 4 Закону визначено, що об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях економіки, цінні папери (крім векселів), цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права.

Статтею 6 Закону України «Про інвестиційну діяльність» передбачено, що відносини, що виникають при здійсненні інвестиційної діяльності на Україні, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами України.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат
58E2D9E7F900307B040000009C6931003D879100
Підписувач Магомедов Руслан Садрудинович
Дійсний з 03.03.2021 12:22 по 03.03.2023 12:22

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

№ 10/02/9950 від 13.05.2021

Відповідно до частини другої статті 6 Закону інвестиційна діяльність суб'єктів України за її межами регулюється законодавством іноземної держави, на території якої ця діяльність здійснюється, відповідними договорами України, а також спеціальним законодавством України.

Особливості здійснення інвестиційної діяльності на території України суб'єктами інвестиційної діяльності, розташованими за межами України, а також цих суб'єктів і суб'єктів України в зонах вільного підприємництва на Україні визначаються спеціальним законодавством України.

Частинами першою та другою статті 7 Закону визначено, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права щодо здійснення інвестиційної діяльності, якщо інше не передбачено законодавчими актами України.

Розміщення інвестицій у будь-яких об'єктах, крім тих, інвестування в які заборонено або обмежено цим Законом, іншими актами законодавства України, визнається невід'ємним правом інвестора і охороняється законом.

Інвестор самостійно визначає цілі, напрями, види й обсяги інвестицій, залучає для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів і торгів.

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону інвестиційна діяльність з цінними паперами провадиться у порядку, встановленому законодавством про цінні папери та фондовий ринок.

Преамбулою Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» встановлено, що цей Закон визначає правові засади здійснення державного регулювання ринку цінних паперів та державного контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних в Україні.

Згідно із статтею 7 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», основними завданнями Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку є, серед іншого, захист прав інвесторів (у тому числі споживачів фінансових послуг) щодо фінансових послуг, які надаються особами, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів, шляхом застосування заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства на ринку цінних паперів, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень.

Статтею 2 України «Про цінні папери та фондовий ринок» (далі – Закон) визначено, що фондовий ринок (ринок цінних паперів) - сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів).

Згідно із статтею 16 Закону професійна діяльність на фондовому ринку - діяльність акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю з надання фінансових та інших послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав на цінні папери та прав за цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, що відповідає вимогам, установленим до такої діяльності цим Законом та законодавством.

На фондовому ринку здійснюються такі види професійної діяльності:

- діяльність з торгівлі цінними паперами;
- діяльність з управління активами інституційних інвесторів;

- депозитарна діяльність;
- діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку;
- клірингова діяльність;
- діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів;
- діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю.

Професійна діяльність на фондовому ринку здійснюється виключно на підставі ліцензії, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (крім професійної діяльності Центрального депозитарію цінних паперів та депозитарної діяльності Національного банку України). Перелік документів, необхідних для отримання ліцензії, порядок її видачі та анулювання встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Таким чином, юридичні особи здійснюють професійну діяльність, зокрема, з торгівлі цінними паперами на території України на підставі відповідної ліцензії, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Крім того, відповідно до пункту 4 статті 3 Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року N 1063/2011 – «Основними завданнями НКЦПФР є захист прав інвесторів шляхом здійснення заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства на ринку цінних паперів та законодавства про акціонерні товариства, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень».

Відповідно до пункту 8 статті 21 Закону України про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг – «Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг забезпечують проведення роз'яснювальної роботи щодо захисту прав споживачів фінансових послуг».

В ході виконання забезпечення проведення роз'яснювальної роботи щодо захисту прав споживачів фінансових послуг, Комісією на основі аналізу існуючих та вже припинених сумнівних проектів було розроблено та оприлюднено 10 ознак фіктивності інвестиційного проекту або фінансових операцій.

Ознаки, які дають можливість ідентифікувати потенційно шахрайські проекти, наступні:

1) великий відсоток гарантованої дохідності;

Основною ознакою скам-проектів є пропозиція надприбутків, які часто в рази більші від середньої процентної ставки банків за депозитами. Деякі проекти пропонують дохідність у 100% й більше річних, в той час як алгоритм використання грошей та логіка заробітку є надзвичайно розпливчато описаними.

2) відсутність відповідних дозволів та ліцензій;

Як правило, проект не має жодних офіційних регуляторних дозволів і ліцензій на здійснення діяльності, яка пов'язана з наданням фінансових послуг, управлінням активами чи іншими послугами на ринках капіталу в країні, де вона залучає гроші. Інколи інвестору пред'являють "ліцензії" закордонних сумнівних організацій, або екзотичних країн.

3) агресивний маркетинг;

Більшість скам-проектів потребують агресивної рекламної підтримки. Як правило, рекламні кампанії реалізується в мережі інтернет. Масштабна, яскрава, багатообіцяюча, зазвичай вона ґрунтується винятково на емоційних мотивах, а не раціональних доводах. Не повинна заспокоювати велика кількість позитивних відгуків на сайті компанії, рекомендації відомих блогерів та медіа-персон, чи навіть мережа споріднених “партнерських” сайтів в інших юрисдикціях.

4) відсутність фізичного офісу;

Наявність виключно онлайн комунікації, відсутність фізичного офісу в місті або країні, де проект пропонує послуги. Відсутність ідентифікованих співробітників з професійною історією, які несуть відповідальність за управління коштами інвесторів. Укладання угод без фізичної присутності, особистого чи електронного підпису та звірки документів. Відсутність функціонального бек-офісу, як то юридичного відділу, бухгалтерії, суміжних служб.

5) відсутність реєстрації в країні залучення інвестицій;

Відсутність юридичної реєстрації особи чи проекту в країні залучення інвестицій. Контактні юридичні особи та бенефіціари, як правило, є резидентами таких країн як Сейшельські острови, ОАЕ, Британські Віргінські острови, Сент-Вінсент і Гренадини, республіка Вануату, країн з офшорними зонами, пільговими митними чи реєстраційними умовами.

б) відсутня акредитація інвестора;

Як правило, відсутність будь-якої перевірки фінансового стану інвестора, його кредитної історії. Проекти не цікавляться фінансовими можливостями інвестора, його ресурсами, готові працювати навіть з малозабезпеченими клієнтами, пропонуючи їм позики на кабальних умовах.

7) підозрілі або неперевірені біографії менеджерів;

Закритість інформації про фактичних керівників проекту, про відповідальних за юридичне, фінансове, бухгалтерське супроводження діяльності проекту. Розпливчасті та юридично нечіткі назви посад номінальних керівників, які фігурують в рекламних матеріалах. Відсутність підтвердженої професійної історії таких осіб. Наявність фактів чи реалізованих проектів, які неможливо підтвердити з попередньої діяльності топ менеджерів. Публічні особи, які можуть представлятися керівниками таких проектів, фактично можуть бути найманими акторами й жодним чином не залучатися в процес управління.

8) відсутність підписаних документів;

За українським законодавством, укладання фінансових договорів вимагає персоніфікації підписантів, особистого підпису паперів, наявності таких фізично підписаних обома сторонами угоди документів в кількох екземплярах або підписаних за допомогою електронного цифрового підпису.

9) настійлива пропозиція залучати друзів;

Пропозиція інвестору залучати до інвестицій друзів, родичів, знайомих є поширеною практикою скам-проектів. Сумнівні проекти розробляють та пропонують деталізовану програму отримання додаткових бонусів та доходів у разі залучення інвестором в проект нових осіб, через, приміром, підключення засобами свого реферального ключа.

10) *приховування права власності.*

Відсутність жодних документів, які можуть підтверджувати право власності особи на активи чи їхню частку, в які теоретично інвестує scam-проект. Відсутність систематичних звітів щодо операцій, діяльності, результатів в управлінні проектом активами інвестора.

Щодо розміщення реклами цінних паперів та фондового ринку.

Відповідно до статті 46 Закону, реклама цінних паперів та фондового ринку регулюється Законом України «Про рекламу» з урахуванням норм цього Закону та Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні».

Статтею 25 Закону «Про рекламу» визначено, серед іншого, що рекламою цінних паперів та фондового ринку визнається інформація рекламного характеру про:

- 1) інститути спільного інвестування;
- 2) цінні папери, які емітуються, та/або емісійні цінні папери, що перебувають (перебували) в обігу;
- 3) товари та/або послуги, що пропонуються професійним учасником фондового ринку;
- 4) товари та/або послуги, що пропонуються саморегулівною організацією професійних учасників фондового ринку;
- 5) послуги уповноваженого рейтингового агентства.

Будь-яка реклама (зміни до реклами) цінних паперів та фондового ринку, яку передбачається розповсюдити, затверджується відповідним рекламодавцем та подається не менше ніж за 10 робочих днів до дня її оприлюднення Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку в установленому нею порядку.

Відповідне рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо заборони або погодження розповсюдження реклами (змін до реклами) цінних паперів та фондового ринку публікується на її офіційному сайті протягом одного робочого дня та надсилається рекламодавцю протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

Крім цього, статтею 24 Закону України «Про рекламу» передбачено, зокрема, що рекламою у сфері фінансових послуг визнається реклама:

фінансової установи або іншої особи, яка відповідно до закону має право надавати фінансові послуги, та її діяльності;

фінансових послуг, що надаються або надання яких планується фінансовими установами, іншими особами, які відповідно до закону мають право надавати фінансові послуги.

Рекламодавцями у сфері фінансових послуг можуть бути виключно фінансові установи або інші особи, які відповідно до закону мають право надавати фінансові послуги, а також особи, які виступають рекламодавцями за їх замовленням.

Реклама фінансових послуг, пов'язаних із залученням коштів населення, або осіб, які надають такі послуги, дозволяється, за умови внесення інформації про особу до державного реєстру фінансових установ або державного реєстру банків та наявності відповідного дозволу, виданого згідно із законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг, або ліцензії на провадження діяльності з надання відповідної фінансової послуги. Така реклама, крім реклами на радіо, повинна містити номер за державним реєстром фінансових установ або державним реєстром

банків, номер зазначеного дозволу чи ліцензії, дату видачі та найменування органу, що видав дозвіл або ліцензію.

Недобросовісна реклама у сфері фінансових послуг забороняється.

Абзацом другим частини четвертої статті 24 Закону України «Про рекламу» визначено, що вважається недобросовісною рекламою у сфері фінансових послуг.

Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» державне регулювання ринків фінансових послуг здійснюється:

щодо ринків цінних паперів та похідних (деривативів), професійної діяльності на ринку цінних паперів та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення - Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

щодо ринку банківських послуг та інших, ніж зазначені в абзаці другому цієї частини, ринків небанківських фінансових послуг - Національним банком України.

Цей лист стосується виключно суб'єкта звернення та не є офіційним роз'ясненням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Голова Комісії

Р. Магомедов